

Prószéky Gábor életrajza

Prószéky Gábor az ELTE TTK programozó matematikus szakán szerezte első diplomáját, majd az 1979-ben befejezett szak folytatásaként 1981-ben programtervező matematikus, valamint 1982-ben az ELTE BTK általános és alkalmazott nyelvész szakán is diplomázott. 1994-ben szerezte meg a nyelvtudomány kandidátusa, majd 2005-ben az MTA doktora címet. 2006 óta habilitált egyetemi tanár. 1981 óta több hazai egyetemen, majd 2000 óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem akkor alakult Információs Technológiai és Bionikai Karán oktat, 2008-tól habilitált egyetemi tanárként. 2006 és 2016 között a kar innovációs dékánhelyettese. 2012-től a karon működő MTA-PPKE Magyar Nyelvtudományi Kutatócsoport vezetője. 2017-től az MTA Nyelvtudományi Intézet igazgatója, majd a 2021-es átalakulástól a Nyelvtudományi Kutatóközpont főigazgatója.

Prószéky több cikluson át tagja, illetve elnöke több akadémiai bizottságnak: az MTA Nyelvtudományi Bizottságának, az MTA Informatikai Bizottságának, az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottságának és az MTA Szótári Munkabizottságának. Ez utóbbinak 2005-től 2013-ig, az MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságának pedig 2015-től elnöke, majd társelnöke. Az OTKA különböző szakzsűrijeinek, majd 2014-től az OTKA, majd az NKFIH Társadalom- és Bölcsészettudományi Kollégiumának elnöke, 2010-től és 2016-ig az MTA I. Osztálya nem-akadémikus képviselője. 2010-től (igazgatóvá választásáig) az MTA Nyelvtudományi Intézet Külső Tanácsadó Testületének elnöke. 2013-tól elnöke a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének, valamint 2013-tól 2015-ig alelnöke a Neumann János Számítógép-tudományi Társaságnak. 2012-ben társaival megalapítja a középiskolások nemzetközi diákolimpiára való felkészítését végző Magyar Nyelvészeti Diákolimpia Bizottságot, melynek kezdetől fogva elnöke.

Prószéky mintegy 190 tudományos publikációja közül kiemelendők könyvei, különösen a Számítógépes nyelvészet című, a hazai nyelvtudományi kutatásokat is megalapozó, több száz oldalas átfogó mű, mely a természetes nyelvek számítógéppel való kezelhetőségének és feldolgozásának vizsgálatával és a magyar nyelvre való alkalmazhatóságával foglalkozik. Prószéky számos előadást tartott különféle nemzetközi fórumokon, meghívott előadóként pedig számos egyetemen, többek közt Finnországban, Franciaországban, Hollandiában, Szlovéniában és Spanyolországban. Az Európa Tanács és az Európai Közöség számítógépes nyelvfeldolgozással kapcsolatos munkaértekezleteinek gyakori meghívottja szakértőként, illetve meghívott előadóként. Prószéky jelentős számú nemzetközi nyelvtudományi konferencia programbizottságában vállalt tagságot: nyolc éven át vezetőségi tagja volt a European Language Resources Associationnak és a STEVIN Dutch-Flemish Research Program nemzetközi bírálóbizottságának. 2007–2008-ban tagja az EU Business Forum on Multilingualism bizottságának, 2010-től 2014-ig az uniós terveknek megfelelő fejlesztési jövőkép kidolgozásával foglalkozó META-NET meghívott szakértőjeként vett részt az EU nyelvtudományi fejlesztéseire ajánlatot tevő bizottság munkájában.

Prószéky egyik alapítója, valamint kezdetől fogva igazgatója a MorphoLogic kutató-fejlesztő vállalkozásnak, mely 1991-ben az első kizárólag számítógépes nyelvészettel foglalkozó hazai intézményként jött létre. A következő években, évtizedekben a nyelvfeldolgozásban jártas magyar kutatók legtöbbször csatlakozott a vállalkozáshoz, amely mintegy harminc kutatás-fejlesztési projektben vett részt és nyelvtudományi megoldásait megvásárolta többek közt a Microsoft, az IBM és a Xerox.

Prószéky kutatói, kutatásszervezői, oktatói és vezetői tevékenységéért több szakmai díjat és kitüntetést kapott. Az általa vezetett MorphoLogic cég több hazai elismerés mellett 1999-ben megkapta az Európai Unió információtechnológiai díját, az IST Prize-t. Prószéky Gábort tudományos munkásságáért a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság 1995-ben Kalmár László-díjjal jutalmazta. Majd a Magyar Köztársaság elnöke tevékenységéért 2000-ben Széchenyi-díjjal tüntette ki. 2002-ben az Informatikai Vállalkozások Szövetsége az Év informatikai menedzserének választotta. 2004-ben megkapta „A magyar informatikáért” kitüntetést, 2005-ben az alkalmazott nyelvészek Brassai Sámuel-díját, 2009-ben a Vezető Informatikusok Szövetségétől „Az év informatikai oktatója” különdíját, majd 2010-ben Gábor Dénes-díjjal, 2013-ban Pázmány-plakettel tüntették ki.